

Yaranmış bütün məxluqat bu dünyada zaman və məkanla məhdud qılınmışdır. Müəyyən zaman içində, məkan çərçivəsində yaşayırıq. Ömür yolumuz məhz bu iki ünsür ətrafında davam edir.

Hər kəs yaşayır, ömür sürür, sayılı nəfəsləri tükədənək həyatının sonuna yaxınlaşır. İstəsək də, istəməsək də zaman gəlib keçməkdə, ömür tükənməkdədir. Zamanı saxlamağa gücümüz çatmaz, amma onu bərəkətləndirmək, səmərəli istifadə etmək bizim əlimizdədir. Ömrün bərəkəti Allaha xidmətdədir. Onun qoyduğu qanunlar çərçivəsində yaşamaqdadır.

Keçdiyimiz zaman tunelində Haqq-Təala bizim üçün müəyyən sürprizlər var etmişdir. Heç bir istisnası olmadan hər ilin üç ayını xüsusi bərəkətləndirmişdir. Rəcəb, Şaban, Ramazan ayları bir insanın bütün ömrü boyu nail olacağı savabı hətta bundan daha artığını qazanması üçün bir vəsildir. Hələ Ramazanda bir Qədr gecəsi var ki, min aydan daha xeyirlidir. Üç aylar Allaha daha yaxın olma ayıdır, dua və niyazların artırıldığı, ibadətdə canlanmanın yaşandığı bir mövsümdür.

Rəcəb ayı xüsusilə Həzrət Peyğəmbərin meracıyla yada düşür. Rəcəbin 27-ci gecəsi o Uca Nəbinin zaman və məkanın fəvqünə çıxaraq Rəbbi ilə görüşdüyü bir gecədir. Bu baxımdan möminin meracı sayılan namazı artırmalı, səcdələri çoxaltmalıyıq. Allahın hüzurunda durarkən ehsan duyğusunu yaxalamağa cəhd göstərməliyik. Onu görmüş kimi, sanki meracda Rəsulullahla bərabərmiş kimi... Zamandan və məkandan sıyrılaraq, hər şeyi arxada qoyaraq Allaha sarı qaçmaq...

Digər tərəfdən Hz. Peyğəmbərin Rəcəb ayında nəfilə orucları artırdığını da müşahidə edirik. Əshabi-kiramın dediyinə görə Allah Rəsulu bəzən Rəcəb ayında o qədər orucly olardı ki, ayın hər günündə oruc tutacağını zənn edərdilər. Çünki oruc nəfs əngəlini aşmaq üçün ən gözəl vasitələrdən biridir. Aclıqla bədənin istəklərinə dur deyib mənəvi ab-havanın hakim olması insanı Allaha yaxınlaşdırır. Bu da merac ayında Ona yüksəlmənin başqa bir vasitəsi olmalıdır bizim üçün.

Şaban bəraət ayıdır. Günahlara tövbə və istiğfar, pisliklərdən təmizlənmə, bəraət qazanma ayı. Cənnətə girməyə, camalullaha yaxınlaşmağa mane olan nə varsa hamısından sıyrılma, təmizlənmə və paklanma ayıdır Şaban. Ömrün təmizlənməsi, Ramazana hazırlıq ayıdır. Yazı taxtasındaki cızma-qaraları silərək yeni və faydalı şeylər yazırlar. Şaban da bir növ elədir. Əməl

dəftərimizdəki “mənfi”ləri istiğfar silgisiylə silmə, günah cızma-qarasından görünməz hala gəlmiş səhifələri tövbə ilə ağartma, yeni yazılar üçün hazırlama ayıdır. Çünki qarşidan rəhməti-Rəhmanın bol-bol təcəlli edəcəyi Ramazani-Şərif gəlir. Ona istənilən formada qovuşmaq və lazımı qidaları təmin etmək üçün paklanmaq şərtidir. Bu baxımdan ömür yolunda qarşımıza çıxan Şaban ayı paklanma dayanacağımız olmalıdır. Çünki bu ayda Həzrət Peyğəmbərin buyurduğu kimi elə bir gecə var ki, Uca Yaradan Bəni-Kəlb qəbiləsinin qoyunlarının tükü qədər insanı cəhənnəmdən azad edər. [\[1\]](#)

Ramazan insanlara hidayət yolunu göstərən Qurani-Kərimin nazil olduğu bir aydır. Bütün hazırlıqlar tamamlandıqdan sonra mənəvi atmosferin daha da hakim olduğu Ramazani-Şərif qapımızı döyür. Əvvəli rəhmət, ortası məğfirət, sonu cəhənnəmdən qurtuluşdur. Ramazan orucla dünyadan uzaqlaşib Quranla Rəhməna yönəldiyimiz ay olmalıdır. Hidayət rəhbərimiz bu ayda nazil olmur çünki. Quran mərkəzli yaşamağı öyrənmə mövsümü olmalıdır Ramazanlar. Oxuyarkən sanki yeni nazil olmuş kimi özümüzü ayələrin məhək daşına vurmaliyiq. Kimliyimizi, əməllərimizi, həyatımızı sorğu-sual etməliyik. Yalnız mədəmizə deyil, bütün əzalarımıza oruc tutdurmalı, bütünlüklə Haqqə təslimiyyət şüurunda olmalıyiq. Yenidən Quranla yoğrulub sanki təzədən doğulmalıyiq həyata. Anadan günahsız doğulan uşaqlar kimi, hətta əməl dəftərimizdə savabların çoxluğu ilə. Çünki elə buyurmuşdur buyuran: *“Ramazana yetişdiyi halda günahları bağışlanmayanın burnu yerli sürtülsün”*.

[\[2\]](#)

Üç aylar haqda böyük Allah dostları belə buyurmuşlar:

Rəcəb əza və cəfanı tərək etmək üçün, Şaban əməl və vəfa üçün, Ramazan sidq və səfa üçündür.

Rəcəb tövbə və peşmanlıq ayı, Şaban məhəbbət ayı, Ramazan qürbət (Allaha yaxınlaşma) ayıdır.

Rəcəb ehtiram, Şaban xidmət, Ramazan nemət ayıdır.

Rəcəb ibadət ayı, Şaban dünyanın səfasını tərək etmə ayı, Ramazan ibadətlərin mükafatını artıran aydır.

Böyük Haqq dostu Zünnun Misri də belə demişdir:

“Rəcəb əkin ayıdır, Şaban sulama. Ramazansa biçim mövsümüdür. Kim nə əkərsə, onu biçər, nə edərsə qarşılığını görər. Bir adam əkinə laqeyd qalarsa, biçim vaxtı heç nə əkmədiyi üçün peşman olar. Qiyamət günündə isə pis vəziyyətə düşər.”

Üç ayları bu gözlə görməli, bu cür dərk etməliyik. Beləliklə həyatımızı daha bərəkətli hala gətirməliyik. Çünki bu dünyada bir dəfə yaşayırıq və hər keçən an ömürdən gedir.

---

[1] Buxari, Ət-Tərgib və Ət-Tərhib, II,118

[2] (Tirmizi, Dəavat 110, (3539)